

Suvestinė redakcija nuo 2004-05-01 iki 2004-06-30

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [40-1406](#), i. k. 1012330ISAK00000146

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**Į S A K Y M A S
DĖL PIENO SUPIRKIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2001 m. gegužės 9 d. Nr. 146

Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [3D-245](#), 2003-06-20, Žin., 2003, Nr. 60-2739 (2003-06-25), i. k. 1032330ISAK003D-245

Atsižvelgdamas į Europos Sąjungos ekspertų komisijos išvadą, įvertindamas Pieno gamintojų asociacijos narių suvažiavimo bei pieno gamintojų, perdirbėjų ir mokslo įstaigų pasiūlymus,

1. T v i r t i n u naujos redakcijos Pieno supirkimo taisyklės (pridedama).
2. N u s t a t a u , kad Pieno supirkimo taisyklės įsigalioja 2001 m. birželio 1 d.
3. L a i k a u netekusiu galios 1999 04 26 žemės ūkio ministro įsakymą Nr. 173 „Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [38-1180](#)) nuo 2001 m. birželio 1 d.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KĘSTUTIS KRISTINAITIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės
ūkio ministro
2001 m. gegužės 9 d. įsakymu
Nr. 146
(Lietuvos Respublikos žemės
ūkio ministro 2003 m. birželio 20 d.
įsakymo Nr. 3D-245
redakcija)

PIENO SUPIRKIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiomis taisyklėmis nustatoma pieno pirkimo, sudėties bei kokybės vertinimo ir atsiskaitymo tvarka superkant iš pieno gamintojų žalią pieną.

2. Iš pieno gamintojų superkamo pieno sudėtis ir kokybė vertinama vadovaujantis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatytais reikalavimais ir šiomis taisyklėmis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

3. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Pieno gamintojai – fiziniai ir juridiniai asmenys, gaminantys pieną parduoti (toliau – gamintojai).

Pieno supirkėjai – fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka perka pieną iš gamintojų savo ūkinei veiklai (toliau – supirkėjai).

Pieno siunta – vienu metu iš vieno gamintojo nupirktas pienas.

Igaliotoji laboratorija – nešališka akredituota tyrimų laboratorija, kurią Žemės ūkio ministerija įgalioja tirti pieno sudėties ir kokybės rodiklius, pagal kuriuos supirkėjai apmoka gamintojams už parduotą pieną. Jos veikla kontroliuojama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – laboratorija).

Žalias karvių pienas – natūralus karvių pienas, kuris nebuvo pašildytas iki aukštesnės nei 40°C temperatūros ir neapdorotas bet koku kitu lygiaverčio efektyvumo metodu, be priedų, nepakeistos pirminės sudėties (riebalų kiekis 2–7 proc., baltymų kiekis 2–5 proc., laktozės kiekis 3–6 proc.).

Pirminiai kokybės rodikliai – pieno spalva, kvapas, konsistencija, temperatūra, skonis, rūgštingumas, švarumas, tankis, neutralizuojančios bei inhibitorinės medžiagos.

Pieno sudėties rodikliai – riebalų ir baltymų kiekis procentais.

Pieno kokybės rodikliai – bendras bakterinis užterštumas, tūkst./cm³, somatinių ląstelių skaičius, tūkst./cm³, inhibitorinės medžiagos ir pieno užšalimo temperatūra, °C.

Specialūs rodikliai – papildomi rodikliai, apibūdinantys pieno sudėties ir kokybės savybes, turinčias esminės reikšmės gaminant produktus (pvz., pieno termostabilumas, fermentinis rūgimas ir t. t.).

Nerūšinis pienas – pienas, kurio paskutinis apskaičiuotas bakterinio užterštumo ir/arba somatinių ląstelių skaičiaus rodiklių geometrinis vidurkis viršija antros rūšies pieno reikalavimus. Nerūšiniu laikomas ir pienas, kuriame rasta inhibitorinių medžiagų arba antrą kartą iš eilės pašalinio vandens.

Kontrolinis mėginys – specialiai sudarytos komisijos (kurios nariais turi būti supirkėjo, gamintojo, valstybės kontroliuojančios institucijos atstovai) imamas mėginys.

Privalomieji tyrimai – riebalų, baltymų, somatinių ląstelių, bakterinio užterštumo, inhibitorinių medžiagų – 2 kartus per mėnesį, bet ne rečiau kaip kartą per 15 kalendorinių dienų (įskaitinį tiekimo laikotarpį), o pieno užšalimo temperatūros – kartą per mėnesį.

Papildomi tyrimai – gamintojo, supirkėjo, valstybės kontroliuojančios institucijos iniciatyva atliekami tyrimai.

Iskaitinis tiekimo laikotarpis – pastovios trukmės: 1–15 ir 16–31 mėnesio dienų arba šalių susitarimu, bet ne ilgesnis kaip vieno mėnesio laikotarpis, kurio metu nustatomi pieno sudėties ir kokybės rodikliai.

Valstybės kontroliuojančios institucijos – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), kitos valstybės įgaliotos institucijos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

4. Pienas superkamas tik sudarius su gamintoju rašytinę pieno pirkimo–pardavimo sutartį, kuri turi atitikti Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo (*Žin.*, 1999, Nr. [102-2921](#)) ir Tipinės pieno pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 726 „Dėl tipinių pieno pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų patvirtinimo“ (*Žin.*, 2003, Nr. [56-2493](#)) reikalavimus.

5. Supirkėjas privalo supažindinti gamintoją, o gamintojas privalo susipažinti su VMVT nustatytais reikalavimais, šiomis taisyklėmis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 726 „Dėl tipinių pieno pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų patvirtinimo“. Šie norminiai dokumentai turi būti supirkimo vietose. Supirkėjas teikia informaciją gamintojams aktualiais pieno ūkio klausimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

6. Gamintojas, prieš pradėdamas tiekti pieną pardavimui (t. y. gamintojas, anksčiau nepardavinėjęs pieno arba jo pardavimą nutraukęs ilgiau kaip 2 mėnesius, arba pradėjęs tiekti pieną į kitą supirkimo įmonę), privalo pateikti supirkėjui Gyvūno sveikatos pažymėjimą, išduotą VMVT. Mėginiai visiems privalomiems (pagal šių taisyklių 8 punktą) pieno sudėties ir kokybės rodikliams nustatyti imami iš pirmos pristatytos pardavimui pieno siuntos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

II. PIENO SUPIRKIMO IR PIENO SUDĖTIES BEI KOKYBĖS VERTINIMO TVARKA

7. Pienas superkamas pagal iš anksto supirkėjo nustatytą ir paskelbtą grafiką. Supirkimo laikas turi būti įrašytas į pieno supirkimo ir priskaitymo knygelę.

Stacionarūs pieno supirkimo punktai privalo žalią pieną supirkti ne rečiau kaip du kartus per dieną.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

8. Pieno sudėties ir kokybės rodikliai bei jų tyrimo periodiškumas ir tvarka nurodyti lentelėje:

Rodiklio pavadinimas	Norma	Tyrimo periodiškumas	Kas nustato
<u>Pirminiai pieno kokybės rodikliai</u>			
Spalva	Balta arba gelsvo atspalvio	Priimant kiekvieną pieno siuntą	Supirkėjas
Kvapas	Be specifinio pašarų ar kitų medžiagų kvapo. Žiemą ir pavasarį galimas silpnas pašarų kvapas	Priimant kiekvieną pieno siuntą	Supirkėjas

Konsistencija	Vienalytė, nesusaldytas, be gleivių, nuosėdų, baltymų dribsnių, sviesto kruopelių ir mechaninių priemaišų	Priimant kiekvieną pieno siuntą	Supirkėjas
Temperatūra	Pieno pardavimo metu – ne aukštesnė kaip 8 °C, išskyrus atvejus, kai pienas pristatomas per 2 val. po melžimo. Į pieno apdorojimo ir perdirbimo įmones atvežto pieno temperatūra neturi viršyti 10 °C	Priimant kiekvieną pieno siuntą	Supirkėjas
Skonis	Be specifinio pašarų ar kitų medžiagų skonio. Žiemą ir pavasarį galimas silpnas pašarų prieskonis	Kilus įtarimui	Supirkėjas
Rūgštingumas	Ne didesnis kaip 18 °T	Kilus įtarimui	Supirkėjas
Svarumas	Ne žemesnės kaip I grupės	Kilus įtarimui	Supirkėjas
Tankis	Ne mažesnis kaip 1027 kg/m ³	Kilus įtarimui	Supirkėjas
Neutralizuojančios ir inhibitorinės medžiagos	Turi nebūti	Kilus įtarimui	Supirkėjas
Pieno sudėtis ir kokybė			
Riebalų ir baltymų kiekis		Ne rečiau kaip du kartus per mėnesį, bet ne rečiau kaip kartą per 15 kalendorinių dienų (įskaitinį tiekimo laikotarpį)	Laboratorija
Užterštumas bakterijomis, ne daugiau kaip tūkst./cm ³	100		Laboratorija
Somatinių ląstelių skaičius, ne daugiau kaip tūkst./cm ³	400		Laboratorija
Inhibitorinės medžiagos	Turi nebūti		Laboratorija
Pieno užšalimo temperatūra, ne aukštesnė kaip °C	Minus 0,515	Ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį	Laboratorija.“

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, Žin., 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

9. Už privalomąjį bendro bakterijų skaičiaus, inhibitorinių medžiagų ir užšalimo temperatūros nustatymą piene žemės ūkio ministro nustatytais įkainiais moka supirkėjas. Už privalomąjį riebalų, baltymų, somatinių ląstelių nustatymą piene žemės ūkio ministro nustatytais įkainiais moka gamintojas. Visiems privalomiems tyrimams paimtų pieno mėginių paruošimo tyrimams ir jų išsiuntimo (pristatymo) į laboratoriją, mėginių taros (indelių, konteinerių), konservantų įsigijimo ir pateikimo pardavėjams išlaidas apmoka supirkėjas.

10. Supirkimo metu, vadovaujantis Žalio pieno pirminių kokybės rodiklių įvertinimo instrukcija, patvirtinta žemės ūkio ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 287 (Žin., 1999, Nr. [60-1963](#)), nustatomi pirminiai kokybės rodikliai (specialius rodiklius savo technologinėms reikmėms supirkėjas tiria nustatyta tvarka įteisintais tyrimų metodais, inhibitorines medžiagas – greitaisiais standartizuotais metodais):

10.1. Neteško galios nuo 2003-12-01

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, Žin., 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

10.1. pienas superkamas, jei pirminiai kokybės rodikliai atitinka nurodytus šių taisyklių 8 punkto lentelėje. Tyrimo dieną pieno supirkimo apskaitos dokumentuose pažymimi pirminiai pieno kokybės rodikliai (jusliniai, temperatūra, tankis ir kt.). Jei pirminiai kokybės rodikliai neatitinka nurodytųjų šių taisyklių 8 punkto lentelėje, pienas neperkamas ir grąžinamas, apie tai pažymint pieno supirkimo ir priskaitymo knygelėje ir lydimuosiuose dokumentuose;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, Žin., 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

10.2. pieno supirkimo metu nustačius, kad piene yra inhibitorinių medžiagų, pieno siunta neperkama. Tai turi būti įforminama aktu ir iš tos pačios pieno siuntos paimamas tyrimas inhibitorinėms medžiagoms nustatyti laboratorijoje. Laboratorijoje nustačius inhibitorines medžiagas, pienas vertinamas kaip nurodyta šių taisyklių 23 punkte ir už šį papildomą laboratorinį tyrimą, pieno mėginio paruošimo papildomam tyrimui ir jo išsiuntimo (pristatymo) į laboratoriją, papildomai tiriamo pieno mėginio taros (indelio, konteinerio) įsigijimo ir pateikimo gamintojui išlaidas šiam tyrimui moka gamintojas, o jei inhibitorinių medžiagų nerandama – supirkėjas.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

11. Pienas sveriamas arba matuojamas jo tūris, perskaičiuojant jį į masę pagal faktinį tankį arba naudojant perskaičiavimo (dauginimo) koeficientą 1,027. Kai pieno nedaug, matuojant pieno tūrį matuokliais arba sveriant pieną matavimo tikslumas turi būti ne mažesnis kaip 0,1 litro (0,1 kg).

12. Pieno supirkimo metu supirkėjo pasirinktomis dienomis imami mėginiai pieno sudėčiai ir kokybei tirti. Mėginiai atrenkami ir konteineriai plombuojami 1 priede nurodyta tvarka. Apmokėjimo už pieno tyrimus tvarką ir tyrimo įkainius nustato Žemės ūkio ministerija.

III. PIENO SUDĖTIES VERTINIMAS

13. Pieno riebalų ir baltymų tyrimo rodikliai taikomi įskaitiniam tiekimo laikotarpiui.

Pieno kiekis pagal bazinius riebalų ir baltymų rodiklius perskaičiuojamas vadovaujantis Žalio pieno kiekio perskaičiavimo pagal bazinius sudėties rodiklius (riebumą ir baltymingumą) į bazinį pieno kiekį metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ir miškų ministerijos 1998 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 67 (*Žin.*, 1998, Nr. [18-440](#)). Faktinis pieno kiekis perskaičiuojamas į bazinį pagal laboratorijos pateiktą perskaičiavimo (dauginimo) koeficientą.

Perskaičiavimo koeficientas nustatomas vertinant pieno sudėties tyrimo rezultatų šimtąsias procento dalis.

Vidutinis per įskaitinį tiekimo laikotarpį supirkto pieno riebalų ir baltymų kiekis apskaičiuojamas pagal per šį laikotarpį atliktų tyrimų rodiklių aritmetinį vidurkį, išskyrus šių taisyklių 30 ir 31 punktuose numatytus atvejus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

14. Kai pieno sudėties tyrimai atliekami iš kiekvienos siuntos, už pieną atsiskaitoma pagal faktinę kiekvienos siuntos pieno sudėtį, jeigu sutartyse nenumatyta kitaip.

IV. PIENO KOKYBĖS VERTINIMAS

15. Pieno kokybės rodikliai turi atitikti šių taisyklių 8 punkte nurodytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

16. Pieno bakterinis užterštumas įvertinamas pagal per du mėnesius atliktų visų tyrimų geometrinį vidurkį. Somatinių ląstelių skaičius įvertinamas pagal per tris mėnesius atliktų visų tyrimų geometrinį vidurkį. Geometriniam vidurkiui apskaičiuoti naudojami visų per nustatytą laikotarpį atliktų kokybės tyrimų duomenys pagal VMVT gamintojui suteiktą gyvūnų laikymo vietos kodą. Atsiskaitymui už pieną taikomas paskutinis įskaitinį tiekimo laikotarpį apskaičiuotas kokybės tyrimų geometrinis vidurkis.

Jeigu apskaičiuotas pieno bendro bakterinio užterštumo ar somatinių ląstelių geometrinis vidurkis yra didesnis, nei nurodytas šių taisyklių 8 punkte, ir jeigu per 3 mėnesius po tyrimų ne

mažesniu kaip šių taisyklių 8 punkte nurodytu periodiškumu žalias pienas pagal šiuos rodiklius neatitinka 8 punkto reikalavimų, jo priėmimas nutraukiamas, kaip nurodyta šių taisyklių 23 punkte. Už laikotarpį (ne ilgesnį kaip 3 mėnesiai), kai nustatytas pienas, neatitinkantis šių taisyklių 8 punkto reikalavimų dėl bendro bakterinio užterštumo ar somatinių ląstelių geometrinio vidurkio, kol pasiekiami tinkami rodikliai, apmokant už pieną taikoma 15 proc. nuoskaita nuo kainos, kai neatitinka bendro bakterinio užterštumo rodiklis ir/ar 10 proc. nuoskaita nuo kainos, kai neatitinka somatinių ląstelių rodiklis. Nuoskaitos taikomos už kiekvieną rodiklį atskirai. Abiems rodikliams neatitinkant reikalavimų, nuoskaitos sumuojamos. Nuoskaitos skaičiuojamos nuo kainos, įskaitant mokamus priedus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

17. Atnaujinus pieno pirkimą, geometrinis vidurkis to kokybės rodiklio, dėl kurio buvo nutrauktas pieno supirkimas, pradedamas skaičiuoti iš naujo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

18. Pieno kokybę pagal geometrinį vidurkį vertina laboratorija. Jei geometriniam vidurkiui apskaičiuoti atlikta nepakankamai tyrimų, pieno kokybę įvertinama pagal turimų tyrimų rezultatus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

19. *Neteko galios nuo 2003-12-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

20. Gamintojas turi būti įspėjamas, jei pieno užšalimo temperatūra yra tarp minus 0,515°C ir minus 0,520°C.

21. Nustačius, kad pieno užšalimo temperatūra yra aukštesnė negu minus 0,515°C, vienai iš šalių pageidaujant ir tą įskaitinį laikotarpį raštiškai kreipiantis į VMVT, atliekamas kontrolinis melžimas, kurio metu imamas kontrolinis mėginys ūkyje:

21.1. kontrolinis mėginys ūkyje turi būti paimtas ne vėliau kaip per 5 dienas po kreipimosi;

21.2. jei tiriant kontrolinį mėginį nustatoma, kad pienas natūralus, surašomas aktas, kuris galioja 1 mėnesį nuo mėginio paėmimo. Šiuo atveju kainos nuoskaitos netaikomos;

21.3. jei tiriant kontrolinį mėginį nustatoma, kad piene yra pašalinio vandens, arba į VMVT nesikreipiama, už pieną apmokama pirkimo-pardavimo sutartyse aptartomis sąlygomis (10 proc. nuoskaita nuo nustatytos pieno rūšies kainos, bet ne ilgiau kaip tą įskaitinį tiekimo laikotarpį). Antrą kartą iš eilės nustačius, kad piene yra pašalinio vandens, jis iš šio gamintojo neperkamas, kaip nurodyta šių taisyklių 23 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

22. Laboratorijoje nustačius, kad piene yra inhibitorinių medžiagų, jis iš šio gamintojo neperkamas, kaip nurodyta šių taisyklių 23 punkte.

Inhibitorinės medžiagos piene tiriamos LPT testu. Jeigu supirkėjas pageidauja (kreipiasi raštu į laboratoriją), inhibitorinių medžiagų tyrimas gali būti atliktas papildomai kitais testais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-346](#), 2003-08-25, *Žin.*, 2003, Nr. 83-3814 (2003-08-29), i. k. 1032330ISAK003D-346

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

23. Supirkėjas, gavęs informaciją iš laboratorijos, kad nustatyti tokie pieno kokybės rodikliai, kai pienas neturi būti perkamas, kaip numatyta šių taisyklių 16, 21.3, 22 ir šiame punktuose, ne vėliau kaip kitą supirkimo dieną jo supirkimą nutraukia. Iki pieno supirkimo

nutraukimo apmokama pagal paskutinius pieno sudėties ir kokybės tyrimo rodiklius. Jeigu inhibitorinių medžiagų rasta pirmoje pristatytoje pieno siuntoje, kaip nurodyta šių taisyklių 6 punkte, iki pieno supirkimo nutraukimo apmokama taikant 20 proc. nuoskaitą nuo kainos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Nr. [3D-3](#), 2004-01-08, *Žin.*, 2004, Nr. 8-209 (2004-01-15), i. k. 1042330ISAK00003D-3

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

24. Nutraukus pieno pirkimą pagal šių taisyklių 16, 21.3 ir 23 punktuose nurodytą pagrindą, pirkimas atnaujinamas, kai gamintojas pateikia VMVT išvadas, leidžiančias toliau parduoti pieną, ir protokolą iš laboratorijos apie tyrimo rezultatus. Šiems tyrimams mėginius paima supirkėjas iš pristatyto į pieno supirkimo punktą pieno arba tiesiogiai iš ūkio. Nuvykimo į ūkį ir kitas išlaidas, kaip nurodyta šių taisyklių 26 punkte, apmoka gamintojas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

V. PAPILDOMI TYRIMAI

25. Papildomi mėginiai (dažnesniu, negu numatyta šių taisyklių 8 punkte, nurodytu periodiškumu) pieno sudėčiai ir kokybei ištirti imami gamintojo, supirkėjo ar VMVT iniciatyva.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

26. Už papildomus pieno tyrimus, pieno mėginių paruošimo papildomiems tyrimams ir jų išsiuntimo (pristatymo) į laboratoriją, papildomai tiriamų pieno mėginių taros (indelių, konteinerių), konservantų įsigijimo ir pateikimo laboratorijai išlaidas apmoka juos inicijavusi pusė.

27. Gamintojui raštu kreipiantis į supirkėją dėl papildomų pieno sudėties ar kokybės tyrimų atlikimo, supirkėjas privalo per 2 kalendorines dienas paimti, paruošti ir perduoti mėginius laboratorijos atstovui arba, pageidaujant gamintojui, perduoti mėginius jam pačiam pristatyti į laboratoriją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

28. Supirkėjas savo iniciatyva gali arba gamintojo raštišku prašymu privalo paimti papildomus mėginius pieno sudėčiai ištirti, jeigu to paties gamintojo pieno sudėties rodikliai skiriasi nuo anksčiau nustatytųjų (skirtumas – daugiau kaip 0,8 % riebalų ar 0,4 % baltymų). Šiuo atveju pieno sudėtis vertinama pagal papildomo tyrimo duomenis.

29. Bakterinio užterštumo ir somatinių ląstelių skaičiaus papildomų tyrimų duomenys įtraukiami į geometrinio vidurkio apskaičiavimą bendra tvarka (išskyrus šių taisyklių 30 ir 31 punktuose numatytus atvejus). Pieno sudėties papildomų tyrimų rezultatai (išskyrus šių taisyklių 30 ir 31 punktuose numatytus atvejus) taikomi įskaitiniam laikotarpiui, kaip nurodyta 13 punkte. Atliekant užšalimo temperatūros papildomą tyrimą, už pieną atsiskaitoma pagal šio tyrimo rezultatą nuo mėginio paėmimo tyrimui datos iki įskaitinio tiekimo laikotarpio pabaigos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

30. Kai abejojama dėl pieno kokybės ar sudėties rodiklių, gamintojas gali raštu kreiptis į VMVT dėl tyrimo rezultato anuliavimo. VMVT ne vėliau kaip per 15 darbo dienų raštu informuoja laboratoriją ir supirkėją apie priimtą sprendimą. Jei tyrimų duomenys anuliuojami, už pieną turi būti atsiskaityta pagal perskaičiuotus rezultatus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

31. Pagal raštišką VMVT pranešimą laboratorijai ir supirkėjui, nurodžius pagrįstą tyrimų anuliavimo priežastį, prieš tai buvę pieno sudėties ir kokybės tyrimų duomenys anuliuojami ir

bendro bakterijų bei somatinių ląstelių skaičiaus rodikliai neįtraukiami į geometrinio vidurkio apskaičiavimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, *Žin.*, 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

32. Jeigu į laboratoriją atsiunčiamas netinkamas tyrimui mėginys arba dėl kurių nors nenugalimos jėgos aplinkybių laboratorijoje negalėjo būti atliktas pieno sudėties ir kokybės tyrimas, supirkėjas per 2 kalendorines dienas privalo paimti mėginius tyrimams.

VI. SUPERKAMO PIENO APSKAITA

33. Superkamo pieno apskaita tvarkoma pagal nustatytos formos pirkimo-pardavimo dokumentus.

34. Iš fizinių asmenų superkamo pieno apskaitos dokumentai yra: pieno supirkimo ir priskaitymo knygelė bei pieno pirkimo apskaitos žurnalas (žiniaraštis) – kai pieną surenka arba stacionariuose punktuose priima supirkėjas, arba pieno lydraštis – kai pieną savo transportu į gamyklą pristato gamintojas.

35. Pieno supirkimo ir priskaitymo knygelę gamintojui išduoda supirkėjas. Jos registruojamos įrištame, numeruotais lapais, vyr. finansininko (arba vadovo) pasirašytame, antspauduotame pieno supirkimo ir priskaitymo knygelės išdavimo registracijos žurnale.

36. Pieno supirkimo ir priskaitymo knygelėse supirkimo dienomis žymimas faktinis nupirkto pieno kiekis litrais (jei pienas perkamas matuojant tūrį) ir kilogramais (pieno kiekis, perskaiciuotas iš tūrio į masę arba pasvertas). Jei iš gamintojo pienas nebuvo nupirktas dėl pirminių kokybės rodiklių neatitikimo, pieno supirkimo ir priskaitymo knygelėje tą dieną rašoma „Grąžinta“, nurodant grąžinimo priežastį (rūgštingumas, švarumas, skonis ar kitos).

37. Pieno supirkimo ir priskaitymo knygelėse supirkėjas pažymi per įskaitinį tiekimo laikotarpį iš gamintojo supirkto pieno riebumą, baltymingumą, faktinį pieno kiekį, rūšį, kokybės rodiklius pagal laboratorijos duomenis. Įrašai atliekami ne vėliau kaip per 7 dienas po įskaitinio tiekimo laikotarpio pabaigos.

38. Pieno pirkimo apskaitos žurnalą (žiniaraštį) pildo supirkėjas ir juo remdamasis gamintojams – fiziniams asmenims išrašo PVM sąskaitą-faktūrą ar kitą žemės ūkio produkcijos pirkimo dokumentą. Apskaitos žurnalas turi būti įrištas arba susegtas metalinėmis sankabėlėmis, numeruotais lapais, vyr. finansininko (arba vadovo) pasirašytas ir antspauduotas. Žurnale turi būti surašytos gamintojų pavardės ir kodai, atitinkantys klįjuojamus ant pieno mėginių indelių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-150](#), 2004-04-02, *Žin.*, 2004, Nr. 52-1766 (2004-04-08), i. k. 1042330ISAK003D-150

39. Pieno pirkimo apskaitos žurnale (žiniaraštyje) įrašomas tik faktinis supirkto pieno kiekis (kilogramais). Iš laboratorijos gauti tyrimų protokolai yra privalomi apskaitos žurnalo (žiniaraščio) priedai.

40. Pieno pirkimas iš gamintojų – juridinių asmenų įforminamas išrašant važtaraštį ir PVM sąskaitą-faktūrą ar kitą žemės ūkio produkcijos pirkimo dokumentą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-150](#), 2004-04-02, *Žin.*, 2004, Nr. 52-1766 (2004-04-08), i. k. 1042330ISAK003D-150

41. Gamintojo – juridinio asmens išrašytame pieno važtaraštyje ir fizinio asmens išrašytame pieno lydraštyje turi būti nurodytas faktinis pieno kiekis ir, jei yra nustatyta, sudėties ir/arba kokybės rodikliai. Priimdamas pieną, supirkėjas šiame važtaraštyje turi įrašyti tuos duomenis, kuriuos tikrina priėmimo metu: faktinį pieno kiekį, pirminius kokybės ir/arba kitus, įmonėje nustatomus rodiklius.

42. Atsiskaitymui už kiekvieną mėnesį pateiktą pieną įforminti fiziniams ir juridiniams asmenims išrašomos PVM sąskaitos-faktūros ar kiti žemės ūkio produkcijos pirkimo dokumentai, nurodant visų to mėnesio įskaitinių laikotarpių duomenis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos

žemės ūkio ministro 2004 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-80 „Dėl papildomų privalomųjų rekvizitų pridėtinės vertės mokesčio sąskaitose-faktūrose ir kituose žemės ūkio produkcijos pirkimo dokumentuose nustatymo“ (Žin., 2004, Nr. [33-1077](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-150](#), 2004-04-02, Žin., 2004, Nr. 52-1766 (2004-04-08), i. k. 1042330ISAK003D-150

43. PVM sąskaitą-faktūrą ar kitą žemės ūkio produkcijos pirkimo dokumentą supirkėjas juridiniams asmenims išrašo pagal pieno važtaraščių, o fiziniams asmenims – pagal pieno pirkimo apskaitos žurnalo (žiniaraščio) arba pieno lydraščių duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-150](#), 2004-04-02, Žin., 2004, Nr. 52-1766 (2004-04-08), i. k. 1042330ISAK003D-150

44. Pieno apskaitos dokumentai saugomi buhalterinės apskaitos dokumentams teisės aktais nustatytais terminais.

VII. PIENO KAINOS APSKAIČIAVIMAS IR ATSISKAITYMAS UŽ PIENĄ

45. Už gamintojo parduotą pieną apmokama pieno pirkimo – pardavimo sutartyje, atitinkančioje Tipinės pieno pirkimo – pardavimo sutarties sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 726 „Dėl tipinių pieno pirkimo – pardavimo sutarties sąlygų patvirtinimo“ reikalavimus, nustatyta tvarka.

Už supirktą pieną atsiskaitoma pagal laboratorijos tyrimų duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

VIII. INFORMAVIMAS APIE TYRIMO REZULTATUS

46. Laboratorija ne vėliau kaip po 3 darbo dienų nuo mėginių atvežimo pateikia supirkėjui tyrimo protokolus 2 egzemplioriais, elektroniniu paštu – ne vėliau kaip po 2 parų, kai mėginiai atvežti pagal suderintą grafiką. Protokoluose pateikiama aktuali informacija pieno supirkimo klausimais ir ankstesnio pieno sudėties tyrimo duomenys. Tyrimo protokolai negali būti taisomi, tikslinami ir kitaip keičiami. Laboratorijoje atliktų tyrimų duomenys pagal gamintojų kodus pateikiami laboratorijos interneto svetainėje.

47. Supirkėjas pateikia gamintojui susipažinti pasirašytinai vieną tyrimo protokolo egzempliorių ne vėliau kaip per 2 darbo dienas po jų gavimo iš laboratorijos.

Laboratorija ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo mėginių atvežimo į laboratoriją pateikia tyrimų duomenis elektroniniu paštu tiesiogiai gamintojams ar jų atstovams, pateikusiems elektroninio pašto adresus.

48. Laboratorija, nustačiusi, kad pienas neatitinka šių taisyklių 8 punkto reikalavimų, per 2 val. nuo mėginio tyrimo rezultato užfiksavimo duomenų bazėje el. paštu informuoja supirkėją, kuris nedelsdamas praneša gamintojui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

IX. REIKALAVIMAI GAMINTOJAMS

49. Gamintojas privalo parduodamą pieną paruošti pagal VMVT ir šiose taisyklėse nustatytus reikalavimus ir sutartą pieno kiekį pristatyti laiku į pieno supirkimo vietą, vykdyti kitus sutarties su supirkėju reikalavimus bei kitus teisės aktais nustatytus reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

X. REIKALAVIMAI SUPIRKĖJAMS

50. Supirkėjas privalo užtikrinti: pieno pirminių kokybės rodiklių ištyrimą tinkamais metodais, pieno kiekio teisingą įvertinimą, pieno priėmimą laiku pagal grafiką, tinkamą pieno mėginių paėmimą šiose taisyklėse nurodytu periodiškumu, paruošimą, laikymą, gabenimą ir išsaugojimą iki išsiuntimo į laboratoriją, lydimųjų dokumentų teisingą pildymą, konteinerių plombavimą, pieno apskaitos dokumentų teisingą išdavimą ir pildymą, mėginių identifikavimo etikečių panaudojimo kontrolę, atsiskaitymą už supirktą pieną pagal sutartyje nustatytą kainą ir numatytu laiku, kitų sutarties su gamintoju reikalavimų vykdymą, operatyvų gamintojo informavimą apie laboratorijos tyrimo rezultatus, gamintojų supažindinimą su aktualia informacija, pateikiama tyrimo protokoluose (ši informacija turi būti pieno supirkimo vietose), sutarties su laboratorija reikalavimų bei kitų teisės aktais nustatytų reikalavimų vykdymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

XI. REIKALAVIMAI ĮGALIOTAI LABORATORIJAI

51. Laboratorija privalo:

51.1. būti nešališka ir akredituota pagal standarto LST EN ISO/IEC 17025 reikalavimus tyrimų įstaiga, turinti juridinio asmens statusą. Ji privalo būti akredituota visiems VMVT nustatytuose reikalavimuose ir šios taisyklėse nurodytiems pieno sudėties ir kokybės tyrimams;

51.2. laiku teikti supirkėjui informaciją apie tyrimo rezultatus, užtikrinti sutarties su supirkėju reikalavimų vykdymą;

51.3. nuolat informuoti VMVT apie netipinių pieno mėginių iš supirkėjo pateikimą (informuojamas ir supirkėjas), tyrimų atlikimo periodiškumo nesilaikymą, identifikavimo kodų nepateikimą, tyrimų atlikimo nutraukimą supirkėjams bei priežastis, pieno mėginių pateikimo grafiko nesilaikymą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

52. Laboratorija turi turėti:

52.1. transportą su šaldymo įranga pieno mėginiams gabenti, ir tinkamas patalpas mėginiams laikyti iki tyrimo ($4\pm 2^{\circ}\text{C}$);

52.2. šiuolaikišką rutininę įrangą, įteisintą nustatyta tvarka tirti superkamo pieno sudėties ir kokybės rodiklius (riebalų ir baltymų kiekį, somatinių ląstelių skaičių, bendrą bakterinį užterštumą, pieno užšalimo temperatūrą ir inhibitorines medžiagas). Rutininių sudėties nustatymo metodų tikslumas laboratorijoje turi būti užtikrintas pamatiniais fizikiniais–cheminiais metodais. Rutininių kokybės nustatymo metodų tikslumas laboratorijoje turi būti užtikrintas pamatiniais metodais, atliekamais pagal Žalio ir termiškai apdoroto pieno analizės metodų taikymo techninį reglamentą, patvirtintą žemės ūkio ministro 2001 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. 72 (Žin., 2001, Nr. 28 – 914), atitinkantį Europos Tarybos sprendimą 91/180/EEB. Laboratorija ne rečiau kaip 1 kartą per 3 mėnesius turi dalyvauti tarptautiniuose tarplaboratoriniuose palyginamuosiuose bandymuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

53. Laboratorijoje privalo veikti kokybės vadybos sistema, atitinkanti LST EN ISO/IEC 17025 reikalavimus ir užtikrinanti tikslų visų tyrimų atlikimą, kompiuterinė laboratorijos darbo ir informacijos valdymo sistema, apimanti mėginių registravimą, tyrimų eigos tikrinimą, duomenų apdorojimą, vidinę laboratorijos kokybės kontrolę, tyrimo protokolų paruošimą, tyrimų duomenų analizę.

54. Laboratorija turi vykdyti kitus teisės aktais nustatytus reikalavimus.

XII. PIENO SUPIRKIMO TVARKOS KONTROLĖ

55. Supirkimą reglamentuojančių dokumentų vykdymo kontrolę atlieka įgaliotos institucijos pagal savo kompetenciją.

56. Pieno tyrimo sistemos priežiūrą pagal nustatytą tvarką vykdo Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

57. Ginčai sprendžiami derybų būdu, o ginčus, susijusius su perkamo ir parduodamo pieno sudėties ir kokybės vertinimu, taip pat sprendžia ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba. Nepavykus susitarti – ginčai sprendžiami teismine tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [185](#), 2002-05-15, Žin., 2002, Nr. 49-1920 (2002-05-17), i. k. 1022330ISAK00000185

Nr. [3D-245](#), 2003-06-20, Žin., 2003, Nr. 60-2739 (2003-06-25), i. k. 1032330ISAK003D-245

PIENO BANDINIŲ ĖMIMO IR RUOŠIMO IŠSIŪSTI Į LABORATORIJĄ TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bandiniai tyrimui imami supirkimo vietose pagal šių taisyklių ir laboratorijos nustatytą tvarką. Bandinių tara, bandinio identifikavimo kodas, konteinerio plomba, bandinio tūris ir naudojami konservantai turi atitikti šios tvarkos ir laboratorijos techninius reikalavimus.

II. BANDINIUS IMANTIS PERSONALAS

2. Bandinius ima asmenys, turintys VMVT terminuotą kvalifikacinį pažymėjimą ir supirkėjo išduotą įgaliojimą šiam darbui atlikti. Šių asmenų darbą kontroliuoja VMVT. Pieno supirkimo ir bandinių paėmimo metu privalo, o jų perdavimo įgaliotam laboratorijos atstovui metu gali dalyvauti gamintojai ar jų įgalioti atstovai (komisijos). Jei gamintojai ar jų atstovai nedalyvauja, pretenzijos dėl pieno sudėties ir kokybės vertinimo nepriimamos.

III. BANDINIŲ ĖMIMO PRIEMONĖS

3. Bandinių ėmimo priemonės turi būti pagamintos iš nerūdijančio plieno arba kitos tinkamos tokio pat stiprumo medžiagos, kuri nesukelia bandinio pokyčių, galinčių turėti įtakos tyrimo rezultatams. Jos turi būti tvirtos, kad nesideformuotų, ir pakankamai lengvos, kad bandinį imantis asmuo galėtų lengvai sukioti. Bandinių ėmimo priemonės turi būti švarios, sausos, neturėti įtakos produkto savybėms, kvapui ir skonui. Mikrobiologinių tyrimų priemonės turi būti sterilios, išskyrus atvejus, kai rutiniu būdu naudojant atitinkamą tyrimo įrangą tiriamas konservuotas bandinys. Šiuo atveju jos paruošiamos kaip bandinių tara pagal 4 punktą. Tais atvejais, kai naudojamos automatinės ar pusiau automatinės bandinių ėmimo priemonės (prietaisai, įtaisai ar pan.), jos turi būti išbandytos praktiškai ir reguliariai tikrinamos. Bandinių ėmimo priemonės yra:

3.1. Nardinamosios maišyklės ir maišytuvai

Nardinamųjų maišyklių ir maišytuvų maišymo plotas didelėse talpyklose turėtų būti toks, kad sujudintų visą pieną, bet nesukeltų daug putų. Šios priemonės turi būti tokios formos, kad nebraukytų vidinio taros paviršiaus.

Pienui maišyti kibiruose ar bidonuose naudojamą nardinamąją maišyklę sudaro 150 mm skersmens diskas, perforuotas šešiomis 12,5 mm skersmens skylėmis. Disko centras pritvirtintas prie metalinio strypo, kurio kitame gale yra kilpos pavidalo rankena. Strypas kartu su rankena turi būti ne mažiau kaip metro ilgio.

Didesnių talpyklų nardinamoji maišyklė susideda iš trumpesnio kaip 2 m strypo ir prie jo pritvirtinto 300 mm skersmens disko, perforuoto 12 skylių, kurių kiekvienos skersmuo 30 mm.

Didelių indų arba talpyklų, automobilių ir geležinkelio cisternų turiniui sumaišyti patartina naudoti mechaninius maišytuvus.

3.2. Samčiai

Bandiniai gali būti imami samčiais, pritvirtintais prie nelanksčios, ne trumpesnės kaip 150 mm rankenos. Samčio talpa – ne mažesnė kaip 250 ml.

3.3. Cilindrai

Tinkamas bandinių ėmimo cilindras susideda iš dviejų tiksliai pritaikytų koncentrinų vamzdžių, kurių vienas sukasi kito viduje. Vamzdžiai sukiojami cilindro galvute. Ji gali pasisukti 90° kampu. Per visą abiejų vamzdžių ilgį (priešprieša) išdėstyti 50 mm ilgio ir 6 mm pločio plyšiai, vienas nuo kito per 20 mm.

Kai vidinis vamzdis pasuktas į vieną iš kraštinių padėčių, abiejų vamzdžių plyšiai sutampa atidarymo pozicijoje, kuri leidžia skysčiui tekėti į cilindrą. Pasukus cilindro galvutę į kitą kraštinę

padėtį, plyšiai nebesutampa ir cilindras uždaromas. Viršutiniame ir apatiniame cilindro galuose įtaisyti užsukami gaubteliai, kad būtų lengva jį išvalyti. Cilindrai gali būti įvairių ilgių – naudojamas atsižvelgiant į taros, iš kurios imami bandiniai, gylį. Paprastai užtenka maždaug 1 m ilgio cilindro.

3.4. Vamzdeliai

Bandiniai gali būti imami ir metaliniu 7–9 mm vidinio skersmens cilindro formos vamzdeliu. Jis lėtai nuleidžiamas į indo dugną taip, kad vamzdelis prisipildytų pieno iki inde esančio lygio. Viename supirkimo punkte turi būti naudojami tik to paties skersmens vamzdeliai.

IV. BANDINIŲ TARA

4. Mėginių tara turi atitikti laboratorijos techninius reikalavimus. Nuo 2003 m. sausio 1 d. vienkartiniai mėginių indeliai naudojami superkant pieną iš gamintojų, turinčių melžimo ir šaldymo įrangą ir parduodančių ne mažiau kaip 500 kg pieno per dieną, o superkant pieną iš kitų pieno gamintojų, vienkartiniai mėginių indeliai naudojami nuo 2003 m. kovo 1 d. Vienkartinio naudojimo mėginių indeliai turi būti tinkami mikrobiologinių tyrimų mėginiams paimti ir turi būti pagaminti iš sertifikuotos pirminės žaliavos.

Ištyrus pieno mėginius, vienkartiniai pieno mėginių indeliai VI „Pieno tyrimai“ laboratorijoje susmulkinami (supresuojami) siekiant išvengti pakartotinio jų panaudojimo galimybės. Susmulkintų (supresuotų) vienkartinių pieno mėginių indelių laužas grąžinamas pieno supirkimo įmonei arba perduodamas plastmasės laužą superkančiai įmonei, kaip tai numatyta su pieno supirkimo įmonėmis sudarytose sutartyse.

5. Daugkartinio naudojimo bandinių indelius mikrobiologiniams tyrimams ruošia supirkėjas arba laboratorija. Prie paruoštų bandinių indelių ir kontainerių pridedama informacija, nurodoma taros paruošimo data, ją ruošusio asmens vardas, pavardė ir parašas arba taros paruošimo data ir ją ruošusio asmens kodas. Bandinių indeliai mikrobiologiniams tyrimams ruošiami pagal šiuos reikalavimus:

5.1. dezinfekuojant natrio hipochlorito tirpalu (200 mg/l aktyvaus chloro) arba jodoformo tirpalu (nuo 40 mg/l iki 50 mg/l aktyvaus jodo) arba kita dezinfekcijos priemone;

5.2. įmerkiant ne trumpiau kaip 30 s į ne žemesnės kaip 85 °C temperatūros vandenį, kuris nuo paviršiaus pašalinamas, pavyzdžiui, nukratant;

5.3. paruošta sausa bandinių tara iki bandinio paėmimo gali būti laikoma ne ilgiau kaip 7 paras;

5.4. prieš pilant bandinį, bandinių indeliai perskalaujami bandomuoju pienu.

V. BANDINIŲ ATRINKIMO TVARKA

6. Prieš imant bandinius pienas turi būti gerai išmaišytas rankiniu ar mechaniniu būdu, siekiant gauti reprezentatyvų visos partijos bandinį. Maišymas priklauso nuo:

6.1. pieno tūrio;

6.2. talpyklos formos ir talpos;

6.3. pieno temperatūros;

6.4. laiko trukmės, kurios metu pienas buvo nejudinamas.

Bandinys turi būti paimtas tik išmaišius, kol pienas dar juda. Bandinių tūris turi sudaryti ne mažiau kaip 2/3 indelio talpos, kad jo užtektų tyrimui ir kad bandinį prieš tyrimą būtų galima gerai išmaišyti. Indelis neturi būti labai pilnas, nes gali nusilaistyti nusistoję riebalai.

7. Pieno sudėčiai ir somatinių ląstelių skaičiui nustatyti imamas vienkartinis, vienkartinis kasdieninis arba sudaromas sudėtinis konservuotas bandinys (1 kodas). Sudėtinis konservuotas bandinys ruošiamas ne ilgiau kaip 10 dienų laikotarpiu imant vienkartinius bandinius ir dedant konservanto (2 priedas). Sudėtiniai bandiniai renkami į 200 ml talpos ar laboratorijos techninius reikalavimus atitinkančius indelius. Sudėtiniai bandiniai visą laikymo laikotarpį turi būti laikomi ne aukštesnėje kaip 8 °C temperatūroje, plombuojami, rakinami kontroline spyna, kurią uždedant ir

nuimant turi teisę dalyvauti gamintojų atstovai, arba saugomi kitu gamintojo ir supirkėjo raštiškai suderintu būdu. Jeigu sudėtiniai bandiniai renkami ne į laboratorijos indelius, jie ne vėliau kaip po 10 parų turi būti pašildomi iki $35 \pm 2^{\circ}\text{C}$ ir perpilami į laboratorijos indelius. Sudėtiniai konservuoti bandiniai gali būti naudojami iki 2003 01 01, po šios datos – tik vienkartiniai konservuoti bandiniai.

8. Pieno bakteriniam užterštumui nustatyti imamas vienkartinis konservuotas bandinys (3 kodas).

9. Inhibitorinėms medžiagoms nustatyti imami vienkartiniai nekonservuoti bandiniai (2 kodas), pieno užšalimo temperatūrai – vienkartiniai nekonservuoti ar vienkartiniai konservuoti bandiniai (4 kodas).

10. Pieno sudėčiai, somatinėms ląstelėms, užšalimo temperatūrai ir inhibitorinėms medžiagoms nustatyti gali būti imamas ir vienkartinis nekonservuotas bandinys (5 kodas).

11. Pieno bakteriniam užterštumui ir inhibitorinėms medžiagoms tirti bandiniai imami iš tos pačios pieno siuntos. Kai supirkėjas taiko kasdieninį bandinių atrinkimo būdą (griežtesnę kontrolės tvarką), bandiniai bendram bakteriniam užterštumui ir inhibitorinėms medžiagoms nustatyti gali būti imami iš skirtingų pieno siuntų.

12. Jei pieno siunta pristatoma keliuose induose, sudaromas jungtinis bandinys proporcingai taros tūriui.

13. *Neteko galios nuo 2004-05-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin. 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

14. Bandiniai pieno riebalų, baltymų, somatinių ląstelių kiekiui nustatyti konservuojami konservantu „Broad Spectrum Microtabs“. Bandiniai bakteriniam užterštumui nustatyti konservuojami konservantu „Broad Spectrum Microtabs“ pieno supirkimo vietose iš karto po bandinio paėmimo. Bandiniai pieno užšalimo temperatūrai nustatyti – konservantu NEBA, ĮST 1195612-103:2002.

VI. BANDINIŲ ĖMIMAS

15. Bandinių ėmimas iš bidono ir kibiro

Atsargiai panerti nardinamąją maišyklę į pieno bidoną, saugant, kad pienas nenusilaistytų, leisti ją iki dugno ir greitai traukti į viršų, sukeliant skysčio maišymą iš apačios į viršų. Šiais aukštyr žemyn judesiais pienas gerai išmaišomas, prie bidono kaklelio nepaliekant prilipusių pieno riebalų. Imant bandinį iš kibiro, pienas rūpestingai išmaišomas mentele arba nardinamąją maišyklę.

16. Bandinių ėmimas iš svėrimo vonios

Tinkamas bandinys paimamas tuomet, kai pienas gerai išmaišomas svėrimo vonioje. Iš dalies tai atliekama pilant pieną į svėrimo indą. Išmaišymo lygis priklauso nuo indo formos ir pylimo būdo. Svarbu dar pamaišyti rankiniu ar mechaniniu būdu, kad vienodai pasiskirstytų riebalai.

17. Bandinių ėmimas iš pieno atšaldymo vonių ar talpyklų ūkyje

Pienas maišomas mechaniškai, kol pasiekiamas homogeniškumas (mažiausiai 5 min.). Jeigu talpykloje įrengta periodinė, programuota pagal laiką maišymo sistema, bandiniai gali būti imami pamaišius 1-2 min. Jeigu talpykloje pieno yra mažiau nei 15% jos talpos, maišoma rankiniu būdu.

18. Bandinių ėmimas iš sekcijinių talpyklų

Jeigu pienas yra keliuose talpyklose (ar jos sekcijose), bandinys pirminiams kokybės rodikliams nustatyti (kilus įtarimui) imamas iš kiekvienos talpyklos, prieš tai išmaišius. Jeigu iš kiekvienos talpyklos (sekcijos) paimti bandiniai atskirai netikrinami, tai jie sumaišomi tokiu santykiu, kuris atitinka pieno kiekį atskirose talpyklose ar sekcijose. Bandinys imamas iš šio proporcingai sumaišyto ir kruopščiai išmaišyto pieno.

19. Automatinis ar pusiau automatinis bandinių ėmimas

Kai pienas surenkamas didelėmis pieno cisternomis, gali būti naudojami automatiniai arba pusiau automatiniai bandinių atrinktuvai. Šių atrinktuvų tinkamumą turi patikrinti tam įgaliota institucija.

VII. BANDINIŲ IDENTIFIKAVIMAS IR LYDIMŲJŲ DOKUMENTŲ PARENGIMAS

20. Siunčiamiems į laboratoriją bandiniams identifikuoti ant kiekvieno indelio dangtelio (arba kitoje laboratorijos nurodytoje vietoje) bandinį imantis asmuo arba gamintojas užklijuoja gamintojo identifikavimo numerį (brūkšninį kodą).

21. Etiketę su gamintojo identifikavimo numeriu paruošia laboratorija. Etikečių naudojimą kontroliuoja supirkėjas. Išduotų ir panaudotų etikečių apskaitą vykdo laboratorija. Supirkėjas privalo išduoti laboratorijos pateiktas etiketes pieno gamintojams, turintiems melžimo ir šaldymo įrangą, arba pieno gamintojai gali etiketes įsigyti laboratorijoje, apie tai informavę supirkėją ir gavę jo įgaliojimą.

22. Konteineriai turi būti plombuojami pieno supirkimo vietose mechaniniam poveikiui atspariomis plombomis su skeneriu nuskaitomu brūkšniniu kodu.

Konteinerių plombas perka ir jų apskaitą tvarko VĮ „Pieno tyrimai“. Kiekvienam konteineriui priskiriama individuali plomba.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

VIII. PLOMBAVIMAS

23. Konteineriai turi būti plombuojami pieno supirkimo vietose mechaniniam poveikiui atspariomis plombomis su nuskaitomu brūkšniniu kodu. Mobiliuose punktuose konteineriai plombuojami paskutinėje mėginių surinkimo maršruto vietoje. Kilus nesutarimams, mėginių plombavimo kontrolę tarpinėse maršruto vietose užtikrina pieno gamintojų įgalioti atstovai.

Konteinerių plombas perka ir jų apskaitą tvarko VĮ „Pieno tyrimai“.

24. Taikant kasdieninį bandinių atrinkimo būdą, visi paimti ir tyrimui siunčiami bandiniai turi būti registruojami apskaitos žurnale. Šis žurnalas turi būti įrištas arba susegtas, numeruotais lapais, pasirašomas vadovo ir antspauduojamas. Žurnale surašoma: supirkimo punkto pavadinimas, paimtų bandinių skaičius, konteinerio numeris, panaudotos plombos numeris, bandinio kodas, paėmimo data ir laikas, išsiuntimo tyrimui data. Jei bandiniai tyrimui nesiunčiami, tai turi būti pažymėta žurnale.

25. Konteinerio plombos numeris turi būti įrašytas lydraštyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

26. Plombos numeris spausdinamas bandymų protokoluose.

IX. BANDINIŲ LAIKYMAS

27. Paruošti bandiniai visais jų paruošimo etapais (paėmimo, saugojimo vietoje ir transportavimo metu) turi būti laikomi žemos teigiamos temperatūros, ne aukštesnės kaip 10°C, aplinkoje. Jei pieno supirkimo vietose (mobiliuose punktuose) tokių galimybių nėra, bandiniai per 4 valandas po jų paėmimo turi būti sudedami į šaldytuvą.

X. BANDINIŲ IŠSIUNTIMAS

28. Bandiniai bendro bakterinio užterštumo, inhibitorinių medžiagų ir pieno užšalimo temperatūros tyrimams išsiunčiami į laboratoriją per 20 val. nuo jų paėmimo, laikantis suderinto bandinių pateikimo grafiko, bandinių skaičiaus leistinus pakeitimus numatant sutartyse. Išsiunčiamų į laboratoriją bandinių temperatūra neturi viršyti 10 °C. Laboratorijos įgaliotam asmeniui ar kontroliuojančiai institucijai privalo būti sudaryta galimybė, kilus įtarimui, patikrinti bandinių ar aplinkos, kurioje jie laikomi, temperatūrą.

29. Pieno gamintojai, kurių ūkiuose naudojama melžimo ir šaldymo įranga, gali raštu kreiptis į supirkėją, dėl leidimo (įgaliojimo) bandinius į laboratoriją pristatyti patiems, laikantis privalomų bandinio laikymo ir gabenimo reikalavimų, o supirkėjas privalo išduoti šį leidimą.

30. Supirkimo vietose surinkti pieno bandiniai supirkėjo transportu atvežami į vietą, sutartą su laboratorija. Plombuotus konteinerius supirkėjo įgaliotas asmuo perduoda laboratorijos įgaliotam asmeniui. Surašomas konteinerių perdavimo-priėmimo aktas, kuriame nurodomas bandinių perdavimo laikas, perduodamų konteinerių numeriai, tyrimo kodai, bandinių skaičius, temperatūra (jei ji buvo patikrinta) ir kurį pasirašo supirkėjo ir laboratorijos įgalioti asmenys, ir dalyvaujantys gamintojai.

31. Įgaliotas laboratorijos asmuo nustatęs, kad konteineriai neplombuoti ar pažeisti, jų nepriima ir apie tai pažymi bandinių perdavimo-priėmimo akte.

32. Bandiniai iš sutartų vietų gabenami į laboratoriją pagal iš anksto suderintą grafiką šios laboratorijos transportu, kuriame palaikoma žema teigiama, ne aukštesnė kaip 10°C temperatūra.

33. Pervežant konteinerius iš supirkimo vietų į pieno perdirbimo (supirkimo) įmones arba sutartas su laboratorija vietas, konteineriai turi būti registruojami apskaitos žurnaluose arba konteinerių priėmimo-perdavimo aktuose. Juose turi būti nurodytas supirkimo punkto pavadinimas, konteinerių numeriai, data, laikas, atsakingų asmenų parašai.

PIENO MĖGINIŲ KONSERVAVIMAS

I. KONSERVANTO „BROAD SPECTRUM MICROTABS“ NAUDOJIMAS

1. Šiuo konservantu konservuojami žalio pieno mėginiai riebumui, baltymingumui, somatinių ląstelių kiekiui ištirti ir bakteriniam užterštumui nustatyti bakterijų analizatoriumi „Cobra-Asterias“. Konservuoti mėginiai netinka tirti sėjimo į Petri lėkštes būdu.

2. Pieno mėginiams konservuoti naudojamos bronopolo tabletės „Broad Spectrum Microtabs“ (susidedančios iš 8 mg bronopolo ir 0,3 mg natamicino). Riebumui, baltymingumui ir somatinių ląstelių kiekiui ištirti gali būti ruošiamas vienkartinis arba sudėtinis mėginys, pieno bakteriniam užterštumui ištirti – tik vienkartinis mėginys.

3. Ruošiant vienkartinį mėginį, į indą įpilama 40 ml pieno ir dedama „Broad Spectrum Microtabs“ tabletė (jei kitaip nenurodyta firmos-gamintojos rekomendacijoje).

4. Įdėjus konservantą, pienas gerai išmaišomas (nesuplakant, kad neatsiskirtų riebalai). Indeliai su pienu keletą kartų pavartomi, kol vizualiai įsitikinama, kad tabletė ištirpo ir konservantas gerai išmaišytas. Viso mėginio spalvos intensyvumas turi būti vienodas, o indelio dugne neturi būti tabletės dalelių. Tai ypač svarbu ruošiant mėginį mikrobiologiniam tyrimui.

5. Šiuo būdu konservuoti mėginiai riebumui, baltymingumui ir somatinių ląstelių kiekiui ištirti laikomi esant ne aukštesnei kaip 10°C temperatūrai ir išsiunčiami į įgaliotą laboratoriją per 20 valandų. Bendras konservuoto mėginio išlaikymo laikas neturi viršyti 5 parų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-150](#), 2004-04-02, Žin., 2004, Nr. 52-1766 (2004-04-08), i. k. 1042330ISAK003D-150

6. Šiuo būdu konservuoti mėginiai bakteriniam užterštumui nustatyti laikomi ne aukštesnėje kaip 8°C temperatūroje ir išsiunčiami į įgaliotą laboratoriją per 20 valandų. Įgaliotoje laboratorijoje mėginiai iki ištirimo laikomi ne aukštesnėje kaip 4±2°C temperatūroje. Bendras konservuoto mėginio išlaikymo laikas neturi viršyti 3 parų.

7. Konservanto laikymas ir saugos priemonės jį naudojant:

7.1. tabletės laikomos sausoje, tiesioginių saulės spindulių neapšviečiamoje vietoje. Negalima laikyti šalia maisto produktų. Saugoti nuo vaikų, vengti patekimo į akis, ant odos ir drabužių. Ilgai dirbant su konservantu, dėvėti apsauginius rūbus, pirštines ir akinius;

7.2. patekus konservanto į akis – plauti jas vandeniu ne trumpiau kaip 10 minučių ir kreiptis medicinos pagalbos;

7.3. konservanto užtiškus ant odos – nuplauti vandeniu su muilu; prarijus – skalauti burną vandeniu, išgerti vandens; įkvėpus – išeiti į gryną orą. Jei savijauta pablogėja, kreiptis medicinos pagalbos.

II. KONSERVANTO „NEBA“ NAUDOJIMAS

8. Šiuo konservantu konservuojami žalio pieno mėginiai užšalimo temperatūrai nustatyti.

9. Pieno mėginių konservavimui naudojamas konservantas „NEBA“, susidedantis iš: 5-nitro-2-furoaldehido-semikarbazolo, 2-bromo-2-nitro-1,3-propandiolio, natrio azido ir etanolio bei dažančiojo komponento (mėlynojo metileno, purpurinio bromkrezolio arba kt.).

10. Ruošiant vienkartinį mėginį, į indelį su 40 ml pieno įpilama (0,35±0,05) ml konservanto. Prieš pilant konservantą, indelis su konservantu keletą kartų pavartomas, kad jo turinys gerai susimaišytų.

11. Įpylus konservantą, pienas išmaišomas uždengtą indelį apverčiant 3 kartus (nesuplakant, kad neatsiskirtų riebalai). Viso mėginio spalvos intensyvumas turi būti vienodas.

12. Šiuo būdu konservuoti pieno mėginiai turi būti laikomi uždengtuose indeliuose žemoje teigiamoje, ne aukštesnėje kaip 10°C temperatūroje.

13. Konservuoti mėginiai pieno užšalimo temperatūrai nustatyti išsiunčiami į laboratoriją ne vėliau kaip per 20 valandų nuo jų atrinkimo. Laboratorijoje mėginiai iki ištyrimo laikomi ne aukštesnėje kaip 8°C temperatūroje. Bendras konservuoto mėginio išlaikymo laikas neturi viršyti 3 parų.

14. Konservanto laikymas ir saugos priemonės jį naudojant:

14.1. konservantas laikomas ne ilgiau kaip 1 mėnesį žemoje teigiamoje, ne aukštesnėje kaip 8°C temperatūroje, apsaugant nuo tiesioginių saulės spindulių. Negalima laikyti šalia maisto produktų. Saugoti nuo vaikų, vengti kontakto su oda, akimis ir rūbais;

14.2. patekus konservanto į akis, plauti jas vandeniu ne trumpiau kaip 10 minučių ir kreiptis medicinos pagalbos;

14.3. konservanto užtiškus ant odos – nuplauti vandeniu su muilu, prarijus – skalauti burną vandeniu, išgerti vandens; įkvėpus – išeiti į gryną orą. Jei savijauta pablogėja, kreiptis medicinos pagalbos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [185](#), 2002-05-15, Žin., 2002, Nr. 49-1920 (2002-05-17), i. k. 1022330ISAK00000185

Dėl 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [190](#), 2002-05-22, Žin., 2002, Nr. 53-2094 (2002-05-29), i. k. 1022330ISAK00000190

Dėl 2002 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 185 "Dėl 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo" papildymo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [235](#), 2002-06-20, Žin., 2002, Nr. 63-2553 (2002-06-25), i. k. 1022330ISAK00000235

Dėl 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [446](#), 2002-11-15, Žin., 2002, Nr. 111-4941 (2002-11-20), i. k. 1022330ISAK00000446

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [518](#), 2002-12-24, Žin., 2002, Nr. 127-5763 (2002-12-31), i. k. 1022330ISAK00000518

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-63](#), 2003-02-26, Žin., 2003, Nr. 22-933 (2003-02-28), i. k. 1032330ISAK0003D-63

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" ir žemės ūkio ministro 2002 m. lapkričio 20 d. įsakymo Nr. 450 "Dėl Laikinios pieno supirkimo tvarkos taikymo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-216](#), 2003-05-28, Žin., 2003, Nr. 54-2414 (2003-06-04), i. k. 1032330ISAK003D-216

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-245](#), 2003-06-20, Žin., 2003, Nr. 60-2739 (2003-06-25), i. k. 1032330ISAK003D-245

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl naujos Pieno supirkimo taisyklių redakcijos patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-346](#), 2003-08-25, Žin., 2003, Nr. 83-3814 (2003-08-29), i. k. 1032330ISAK003D-346

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl Pieno supirkimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-500](#), 2003-11-26, Žin., 2003, Nr. 112-5039 (2003-11-28), i. k. 1032330ISAK003D-500

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl Pieno supirkimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-3](#), 2004-01-08, Žin., 2004, Nr. 8-209 (2004-01-15), i. k. 1042330ISAK00003D-3

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl Pieno supirkimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-150](#), 2004-04-02, Žin., 2004, Nr. 52-1766 (2004-04-08), i. k. 1042330ISAK003D-150

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl Pieno supirkimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-203](#), 2004-04-21, Žin., 2004, Nr. 60-2153 (2004-04-24), i. k. 1042330ISAK003D-203

Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. 146 "Dėl Pieno supirkimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo